

Fixatie

informatie voor familie van de patiënt
wiens bewegingsvrijheid beperkt wordt

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde

Inhoud

Vrijheidsbeperkende maatregelen	3
Visie	4
Fixatiematerialen	5
Mogelijk nadelige gevolgen van vrijheidsbeperkende maatregelen	6
Wat kunt u doen als familie?	7
Tot slot	7

Ter bevordering van het leesgemak wordt in elke brochure de derde persoon enkelvoud mannelijk gebruikt: “hij”, ongeacht het geslacht van het onderwerp in de zin.

Deze brochure is bedoeld om het eventuele gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen bespreekbaar te stellen bij de patiënt, de partner, familieleden en kennissen.

Kwetsbare patiënten verdienen onze extra zorg en aandacht. Soms is het nodig om bij bepaalde patiënten bijkomende veiligheidsmaatregelen te nemen. Bij uw familielid of kennis worden maatregelen genomen om zijn of haar bewegingsvrijheid te beperken. Bepaalde patiënten lopen door onrust of verwardheid meer kans op ongevallen en letsels (bv. vallen, verloren lopen, uittrekken van een infuus, ...). Als zorgverlener willen wij hen beschermen tegen deze gevaren.

Het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen is niet alleen een ingrijpende ervaring voor de patiënt, maar ook voor u is het confronterend om uw naaste gefixeerd te zien. Dit is dan ook een weloverwogen beslissing en daarom zijn er in AZ Jan Portaels duidelijke afspraken en richtlijnen opgesteld.

Mogelijks hebt u vragen of bedenkingen over deze maatregelen. Wij willen u graag aan de hand van deze folder informeren over enkele belangrijke aspecten van fixatie.

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Vrijheidsbeperkende maatregelen in het ziekenhuis zijn alle maatregelen en acties die de bewegingsvrijheid van een patiënt beperken en dit om veiligheids- en/of gezondheidsredenen.

Visie

Iemand fixeren doen we nooit met een goed gevoel en niemand wordt graag gefixeerd. De beslissing om al dan niet te fixeren gebeurt dus steeds weloverwogen.

Het ziekenhuis streeft een fixatiearm beleid na. Dit houdt in: enkel fixeren indien het niet anders kan, met het meest aangewezen middel én beperkt in tijd.

Door verwardheid kan het zijn dat de patiënt het risico loopt om zichzelf of anderen te verwonden of het herstel te belemmeren. De verwardheid en/of onrust van de patiënt kan zo ernstig zijn dat hij daardoor niet meer in staat is om informatie over de situatie te begrijpen en zich verzet tegen een noodzakelijke behandeling zoals intraveneuze medicatie, kunstmatige beademing, ...

De enige redenen om gebruik te maken van vrijheidsbeperkende maatregelen zijn:

- Bij ernstige en acuut optredende problemen waarbij de patiënt of anderen in gevaar zijn.
- Het risico op onderbreking van levensnoodzakelijke therapie.
- Als alle mogelijke alternatieven onvoldoende blijken te zijn of falen.

De verpleegkundige bespreekt en motiveert waarom er vrijheidsbeperkende maatregelen genomen moeten worden. Dit gebeurt dan op een verantwoorde manier waarbij de veiligheid van de patiënt op de eerste plaats komt.

In een noodsituatie kan het zijn dat u pas achteraf (zo snel mogelijk) op de hoogte wordt gebracht. Meerdere keren per dag wordt geëvalueerd of het nodig is om de vrijheidsbeperkende maatregelen aan te houden. De duur van fixeren wordt zo kort mogelijk gehouden.

De observatiemomenten bij een gefixeerde patiënt worden niet verminderd; integendeel, er wordt juist meer toezicht gehouden.

Alle verpleeg- en zorgkundigen zijn opgeleid om het materiaal veilig te gebruiken. Er werden duidelijke richtlijnen opgesteld die ze steeds kunnen raadplegen.

Fixatiematerialen

Er bestaan verschillende manieren om te fixeren. Aan de hand van de toestand van de patiënt en de noodzaak van de situatie wordt hieruit een keuze gemaakt.

1 Lendengordel of Zweedse band

Dit is een brede gordel die verhindert dat de patiënt het bed kan verlaten. De gordel wordt rond de lenden bevestigd en vervolgens aan een bed vastgemaakt. De lendengordel wordt enkel in bed gebruikt en – om veiligheidsredenen – altijd in combinatie met minstens 1 polsbandje en 1 enkelbandje.

2 Verpleeglaken of trippelhoes

Een trippelhoes is een soort hoelaken dat rond de matras van het bed aangebracht wordt en dat overgaat in een jasje dat bovenop de patiënt dicht geritst wordt. Het wordt gebruikt bij patiënten die de neiging hebben om hun sondes of drains uit te trekken. Het verhindert ook dat de patiënt zonder hulp het bed kan verlaten.

3 Bekkengordel

Dit is een gordel die in een zetel wordt aangebracht om een patiënt correct te positioneren en die verhindert dat de patiënt onderuit schuift of zelfstandig rechtstaat.

4 Het weglooptdetectiesysteem

Het laat patiënten met dwaalgedrag toe rond te wandelen op de dienst. De patiënt draagt een armband met een TAG (zender), die de equipe waarschuwt als hij de dienst wil verlaten. Dit kan op de diensten geriatrie en neurologie toegepast worden.

Een voorzettafel en bedsponden worden in het ziekenhuis niet beschouwd als fixatiemiddelen.

Mogelijk nadelige gevolgen van vrijheidsbeperkende maatregelen

Eens de patiënt zich bewust wordt van zijn toestand en situatie, kan er nog meer agitatie optreden. Ook gevoelens van schaamte, angst en verlies van waardigheid zien we vaak. Lichamelijke risico's zijn onder meer verwondingen door het fixatiemiddel, ontstaan van doorligwonden, incontinentie, uitdroging, een verhoogde kans op valrisico,

De zorgverleners schenken ruime aandacht om de nadelige gevolgen te vermijden of te beperken. Dit is onder meer door de tijd van fixatie strikt kort te houden, het juiste fixatiemiddel te gebruiken, te zoeken naar een alternatief, toe te zien op voldoende inname van voedsel en vocht, preventie ten aanzien van verwondingen en doorligwonden, regelmatig bevraging van de noden van de zieke,...

Wat kunt u doen als familie?

Ook u kunt een waardevolle bijdrage leveren aan de zorg van uw familielid. Het is van enorm belang dat u weet waarom vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast en dat u hierover praat met de verpleegkundige van de afdeling.

- Vertel aan de patiënt dat hij zich in het ziekenhuis bevindt en waarom.
- Probeer ervoor te zorgen dat de patiënt zich bewust is van de tijd: praat regelmatig over de datum en de tijd.
- Leg altijd uit wat u gaat doen voor u de patiënt aanraakt of iets verplaatst, anders kan dit bedreigend overkomen.
- Probeer de omgeving zo veilig mogelijk te maken: let erop dat er geen scherpe voorwerpen in de buurt liggen, houd de weg van het bed/zetel naar het toilet vrij, plaats een loophulpmiddel in de buurt ...
- Wanneer u op bezoek komt kunnen we uw familielid tijdelijk losmaken.
- Een wandeling in de gang is toegelaten, dit biedt afleiding, oriëntering en vermindert angst.
- Om het verblijf van uw familielid aangenamer te maken, kunt u enkele spullen meenemen van thuis, zoals foto's, een kalender, een bril of een goed paar pantoffels. U weet vaak beter dan wie ook hoe uw naaste gerustgesteld kan worden. Aarzel dan ook niet om die inzichten te delen met de verpleegkundigen. Het kan de zorg voor uw familielid enkel ten goede komen.

Tot slot

Misschien heeft u na het lezen van deze folder nog vragen. Stel deze gerust aan de verpleegkundige of de behandelende arts. Zij helpen u graag verder.

Algemeen Ziekenhuis Jan Portaels

Gendarmeriestraat 65 | B-1800 Vilvoorde | T 02 254 64 00 | F 02 257 50 50
info@azjanportaels.be | www.azjanportaels.be

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde